

Asia: VN/16121/2020

Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2027 - kierrätyksestä kiertotalouteen

Visio (luku 2)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Visiossa vuoteen 2030 on onnistuneesti tunnistettu keskeisiä asiakokonaisuuksia. Fortum haluaa erityisesti korostaa, että lainsäädännöllä on keskeinen merkitys kiertotalouden innovaatioiden, toimintaedellytysten ja kierrätysmarkkinoiden luojana. Toimivilla kierrätysmarkkinoilla on suora kytkentä kierrätystavoitteiden saavuttamiseen. Tämä tulisi tuoda visiossa vahvemmin esiin.

Visioon valitulle aikajaksolle tulee luultavasti ajoittumaan ensimmäisiä toimia jätteenpolton dekarbonisoimiseksi hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (CCS/U) liittyvän teknologian kehittyessä. Tämä kehitys tulisi huomioida visiossa. Sääntelyohjauksella on merkittävä vaikutus em. teknologiaan siirtymisessä erityisesti muutoksen alkuvaiheessa ja Suomen tulisikin voimakkaasti edistää EU-tasolla tätä siirtymää tukevaa sääntelyä.

Keräysjärjestelmät, laitospasiteettitarve ja sijoittumisperusteet (luku 3)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

Jaksossa 3.2 on mainittu, että kotitalouksia sekajätteen laitosmaista lajittelua (esikäsittelyä) tehtäisiin Riihimäellä. Todettakoon, että Fortum Waste Solutionsilla on ollut tällaista toimintaa Riihimäellä joitain vuosia sitten, mutta sitä on päätetty olla toistaiseksi jatkamatta. Kotitalouksien sekajätteen laitosmaista lajittelua ei voida pitää kiertotaloutta edistävänä ratkaisuna, eikä tähän tulisi myöskään sääntelyllä ohjata.

Kappaleessa ”Hyödyntäminen energiana” on mainittu, että tiettyjen erityisalojen jätteiden, kuten autopaloittamojen seulajätteen ja POP-jätteiden käsittelemiseksi saatetaan tarvita energiahyödyntämisen lisäkapasiteettia Suomessa, jotta vientiä ulkomaille voitaisiin vähentää.

Fortum haluaa korostaa, että sikäli kuin lisäkapasiteetin tarpeella viitataan vaarallisiin jätteisiin, riittää Fortumin Riihimäen vaarallisten jätteiden polttolaitoksen kapasiteetti käsittelemään kaiken Suomessa syntyvän, polttokäsittelyyn soveltuvan vaarallisen jätteen. Lisäkapasiteetin rakentamiselle ei tältä osin ole perusteita. Näkemyksemme mukaan kokonaan uudelle polttolaitoskapasiteetille ei ole tarvetta myöskään vaarattomien jätteiden osalta.

Kaatopaikkojen osalta haluamme nostaa esiin, että myös vaarallisten jätteiden kierrätysmenetelmät ovat kehittyneet ja niitä tulisi edelleen kehittää. Vaarallisten jätteiden kaatopaikkasijoittamista tulisi pyrkiä vähentämään ja tätä tavoitetta tulisi ohjata lainsäädännön ja verotuksen keinoin. Jäteveron soveltamisalan laajentaminen vaarallisiin jätteisiin kannustaisi toimialaa uusiin kierrätysinnovaatioihin ja -investointeihin.

Tavoitteet ja toimenpiteet (luku 5)

1. Tiedon oikeellisuus ja digitaalisuus

-

2. Jätteen synnyn ehkäisyn yleiset toimenpiteet

Jaksossa 2.9 on käsitelty jäteveron tason korotusta ja sen soveltamisalan laajentamista. Kuten yllä on todettu, Fortum kannattaa tätä muutosta. Nykyään jäteverolain (1126/2010) mukaan kaatopaikalle toimitetuista veronalaisista jätteistä on suoritettava veroa. Vero määrätään jätteen painon perusteella kaatopaikalle toimitettaessa. Jäteverolakia ei kuitenkaan sovelleta vaarallisiin jätteisiin. Veron ulkopuolelle on rajattu lisäksi sellaisia vaarattomia jätteitä, joiden hyötykäytön ei ole katsottu lain laatimishetkellä olleen teknisesti ja ympäristöperusteisesti mahdollista.

Fortum katsoo, että Suomen jätehuollon kehittämisessä tulisi etsiä kansallisia ratkaisuja kierrätyksen ja kierrätysmateriaalien kysynnän edistämiseksi. Painotusta tulee siirtää teolliseen kiertotalouteen. Tähän liittyen esitämme, että vaaralliset jätteet tulisi sisällyttää jäteverolain soveltamisalaan. Jätteiden kierrättämiselle tai muulle hyödyntämiselle on vaarallisille ja vaarattomille jätteille asetettu sama velvoite jätehierarkian noudattamisesta. Käytännön kokemukset mm. Ruotsista ovat osoittaneet, että vaarallisten ja vaarattomien jätteiden yhtäläinen verokohtelu edistää vaarallisten jätteiden kiertotalousinvestointeja ja ohjaa niiden käsittelytoimia ympäristön kannalta kestävämpään suuntaan. Veron kohdistaminen vaarallisten jätteiden kaatopaikkasijoittamiseen toisikin liiketoiminnallista kiinnostavuutta uusien kierrätysmenetelmien kehittämiseen.

Jaksossa on niin ikään mainittu, että jätteenpolttoveron tarve arvioidaan vapaaehtoisesta sopimuksesta (Green deal) saatujen kokemusten jälkeen. Fortum katsoo, että kansallinen jätteenpolton vero vain pirstoisi sisämarkkinoita eikä sillä olisi merkittäviä vaikutuksia finanssipolitiikan tai ympäristön kannalta. Fortum katsoo, että jätteenpolton liittäminen EU:n päästökauppajärjestelmään olisi kansallista veroa parempi ratkaisu, joka myös turvaisi tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla. Toimialan liittäminen järjestelmään loisi kannustimia

investoida päästöjen vähentämiseen jätteenpolttolaitoksissa, kuten hiilidioksidin talteenottoon, varastointiin ja hyödyntämiseen. Jätteenpolttosektorin liittämistä EU:n päästökauppajärjestelmään tulisi harkita ja Suomen tulisi olla aktiivinen toimija neuvostossa asian edistämiseksi. Päällekkäisiä kansallisia ja EU-tason toimia ei tulisi ottaa käyttöön.

Fortum lähtökohtaisesti kannattaa myös yllä mainittua jätteenpolton Green Dealia, jossa hallitus ja keskeiset teollisuuden sidosryhmät sopisivat toimenpiteistä jätealan ympäristövaikutusten pienentämiseksi.

3. Yhdyskuntajätteet

-

4. Pakkausjätteet

Jaksossa 4.4 käsitellään pakkausten tuottajavastuun maksujen mukauttamista eli ns. modulaatiota. Sen lisäksi, että maksut on perusteltua määritellä siten, että ne kannustavat uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen, tulisi modulaatio ulottaa myös kierrätyssisällön osuuteen. Alhaisemmat maksut kannustaisivat tuottajaa käyttämään mahdollisimman paljon kierrätysraaka-ainetta, mikä edistäisi kierrätysmarkkinoiden kehittymistä. Samalla tulisi harkita, olisiko ko. vaatimus syytä nostaa tuottajayhteisöjä velvoittavaksi säätämällä siitä nimenomaisesti jätelaissa.

5. Kertakäyttöisten muovituotteiden vähentäminen

-

6. Biohajoavat jätteet

-

7. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

-

8. Rakentamisen jäte

-

Seuranta (luku 7)

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muut suunnitelman osat

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Vaikutusarviointi

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Muuta

Voitte kirjoittaa kommenttinne alla olevaan tekstikenttään

-

Koivisto Janne
Fortum Waste Solutions Oy